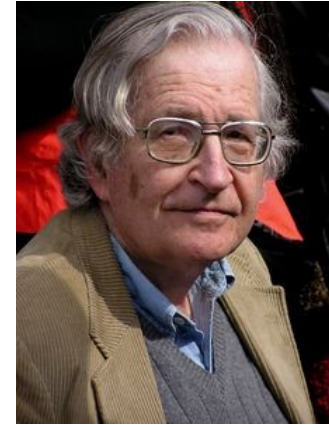

JAZYK A ŘEČ

Jazyk – myšlení – propoziční reprezentace

V čem se liší různé jazyky?

SYNTAX

Noam Chomsky (*1928)

-Kognitivní obrat, kritika S-R

-Univerzální gramatika

-Argument: učení se přirozenému jazyku, generativita

SÉMANTIKA

Georg Lakoff

-Metaforický charakter jazyka

-Tělesná zkušenost, embodiment

-(dříve: fenomenologie)

FONÉMY

Smyslové zpracování

MORFÉMY

Lexikon
Wernickova afázie

PROPOZICE

Znalost syntaxe
Brocova afázie

ZPRACOVÁNÍ TEXTU

Záhada lidského mozku

Dokážeš přečíst následující větu?

**V SUOIVSOLTSI S VZÝUKEMM NA
CMABRIDGE UINERTISY
VLŠYO NJAVEO, ŽE NZEÁELŽÍ NA
POŘDAÍ PSÍEMN VE
SOLVĚ. JEDNINÁ DLEŮITŽÁ VĚC JE,
ABY BLYA PNVŘÍ
A PSOELNDÍ PÍMESNA NA
SRPVÁÉNĀ MSTÍĚ. ZYBETK MŽŮE
BÝT TOTÁNLÍ SĚMS A TY TO
PŘOÁD BEZ PORLBMÉŮ PEŘČETŠ.
JE TO PORTO, ŽE LDIKSÝ MEZOK
NETČE KDAŽĚ PENSÍMO,
ALE SVOLO JKAO CLEEK.**

Analytická vs. Syntetická metoda výuky čtení

JAZYK A MYŠLENÍ

Říkají rozdíly mezi jazyky něco o rozdílech v naší psychice?

Filozofie – Aristotelovy kategorie

20. st.: obrat k jazyku, jazyk – „horizont našeho myšlení“, ...

Sapir-Whorfova hypotéza lingvistické relativity

B.L. Whorf

- zvláštní pojmenování času u kmene Hopi souvisí s chováním jeho příslušníků

B. Berlin a P. Kay – výzkum univerzálnosti barev, prototypy základních barev jsou stejné

Další – jazyk a politika (odklonění); ptydepe; ...

SPOLEČNOST, KULTURA, JAZYK A MYŠLENÍ

Potřebuje člověk jazyk a kulturu?

Případy vlčích dětí

LEV VYGOTSKIJ (1896-1934)

- souputník Piageta

-Limity Piagetovy teorie: Pokud je každý z nás individuální bytostí, která podle principů asimilace a akomodace konstruuje svou jedinečnou zkušenost, jak je potom možné, že:

b) Dospíváme k podobným formám myšlení, podobným stádiím kognitivního vývoje?

Dovedeme své znalosti a zkušenosti sdílet a komunikovat, používat jazyk?

c) Jsme spíš společenstvím myslí než izolovanými Robinsony.

-Vliv jazyka jako kulturně sdíleného fenoménu na vývoj.

(příklad absence: vlčí děti)

- Pozorování internalizace jazyka přes opakování slov, mluvení k sobě, myšlení nahlas k tzv. vnitřní řeči.

-Vnitřní řeč a jazyk - spojení individuálně psychologického a kulturně sdíleného

-Simultánnost vnitřní řeči vs. sukcesivnost jazyka

-Simultánnost vnitřní řeči a sny

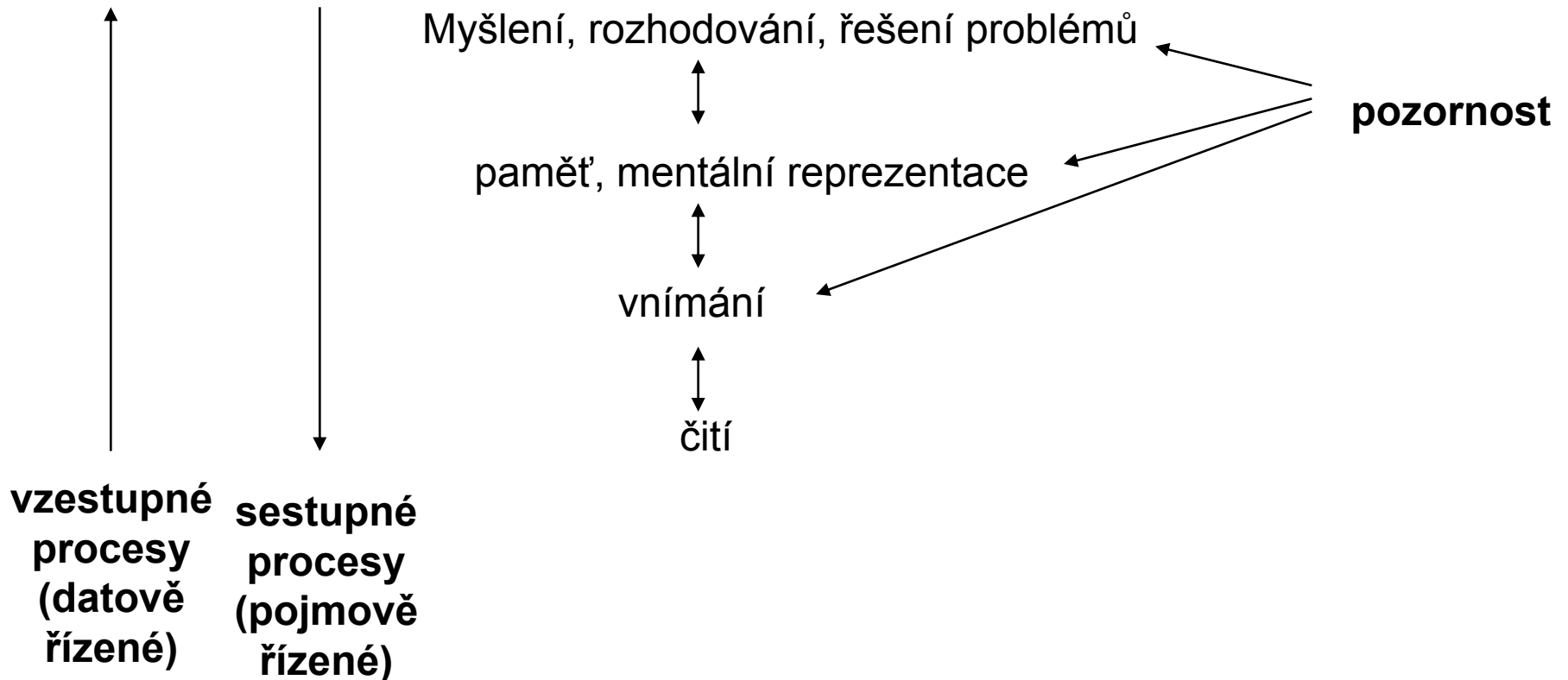
Brocova afázie se vyznačuje:

- a) Kostrbatou agramatickou řečí.
- b) Plynulou, syntakticky správnou, ale obsahově nepřiléhavou řečí.
- c) Koptáním.
- d) Vynecháváním podnětů.

Témata kognitivní psychologie

základní myšlenka: lidské poznávání je zpracování informací – **informační paradigma**,
lidský poznávací aparát jako počítačový procesor – **počítačová metafora**

ARCHITEKTURA POZNÁVACÍHO APARÁTU

Pozornost

-A vnímání

-A paměť

-A myšlení (sch.)

-Pozornost aktivní vs. pasivní

-Pozornost zaměřená vs. rozdělená